

матеріальної культури Російської академії наук / С. В. Гаврилюк // Архіви України. – 2002. – № 4–6(250). – С. 207–217.

5. Основи пам'яткознавства / Під заг. ред.: Гріффена Л.О., Титової О.М.; кол. авт.: Гаврилюк О.Н., Гаврилюк С.В., Горбик В.О. [та ін.].: Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК. – К.: Центр пам'яткознавства НАН України і УТОПІК, 2012. – 380 с.

6. Горькова А.О. Законодавча база Української СРР у галузі охорони археологічної спадщини (1919–1925 рр.) / Праці Центру пам'яткознавства. – Вип. 24 – К.: 2013. – С. 30–40.

7. Положення про пам'ятки культури й природи. – Законодавство про пам'ятки історії та культури. – К. Політвидав України, 1970. – С. 27–32.

8. Кот С. Радянська евакуація українських музейних цінностей на території УРСР під час Другої світової війни в контексті проблем повернення та реституції втрачених культурних надбань / Соціально-економічне життя у воєнний час. – С. 321–336. – URL: <http://dspace.nbuv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/95680/30-Kot.pdf?sequence=1> (дата звертання: 15.01.2018).

9. Культурна спадщина в контексті «Зводу пам'яток історії та культури України» / Кот С.І. (відповідальний редактор), Денисенко Г.Г., Івакін Г.Ю., Катаргіна Т.І., Ковпаненко Н.Г., Скрипник П.І., Тимофієнко В.І., Титова О.М., Федорова Л.Д. – К.: Інститут історії України, 2015. – 486 с.

10. Заремба С.З. Українське товариство охорони пам'яток історії та культури: (історичний нарис). – К.: Логос, 1998. – 244 с.: іл. 48.

11. Акуленко В.І. Охорона пам'яток культури в Україні (1917–1990): [Монографія]. – К.: Вища школа, 1991. – 274 с.

12. Про заходи для забезпечення видання томів Зводу пам'яток історії і культури народів СРСР по Українській РСР. – URL: <https://regulation.gov.ua/documents/id209066> (дата звертання: 19.01.2018).

13. Бичковська Г.М. Основні напрями наукової роботи Центру пам'яткознавства НАН України і УТОПІК / Г.М. Бичковська // Сіверщина в історії України / Збірник наукових праць. – Вип. 9. – К. – Глухів, 2016. – С. 12–15.

14. Історія української культури: підручник. – URL: http://pidruchniki.com/1584072056991/kulturologiya/istoriya_ukrayinskoyi_kulturi (дата звертання: 09.03.2018).

Бичковская А.Н., Горькова А.А. Общественно-политические и культурные предпосылки создания Центра памятниковедения НАН Украины и УООПИК

В статье сделана попытка раскрыть трансформацию форм и направлений деятельности государственных и общественных учреждений по охране, изучению и использованию культурного наследия в Украине. Памятниковедческое дело рассмотрено как поступательный и неравномерный процесс, который зарождается с появлением единичных обществ исследования памятников и развивается в сложную систему.

Ключевые слова: Центр памятниковедения, общественные и государственные учреждения, памятниковедение, историко-культурное наследие.

Bychkovska H.M., Horkova A.O. The socio-political and cultural prerequisites of the creation of the Centre of Monuments Research of the NAS of Ukraine and USPHCM

The article attempts to reveal transformation of activity forms and directions of state and public organizations in the sphere of protection, study, and use of the cultural heritage in Ukraine. Development dynamics of Kyiv organizations are covered in a historic context.

Key words: Centre of Monuments Research, public and state organizations, monument studies, historical and cultural heritage.

12.03.2018 р.

УДК 725.64-025.14(477)«17»

В.В. Вечерський

ТИПОЛОГІЧНІ КОНТАМІНАЦІЇ В АРХІТЕКТУРІ ЛІВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ XVIII СТ.

Стаття присвячена складним розпланувально-просторовим типам сакральних споруд XVIII ст. на Лівобережній Україні – так званім типологічним контамінаціям, коли в одній споруді поєднуються характерні риси різних типів – наприклад, хрестовокупольного і тридільного тривершого храмів. Такі й аналогічні типологічні контамінації були характерними для архітектури розглядуваного регіону протягом XVIII ст.

Ключові слова: архітектурна типологія, розпланувально-просторовий тип, сакральні споруди, контамінації.

На відміну від інших аспектів історії архітектури України XVIII ст., щодо яких донедавна бракувало комплексних фундаментальних досліджень, архітектурна типологія, а точніше – функціональна й розпланувально-просторова типологія будівель і споруд розглядуваної доби стала предметом вивчення у працях Г. Павлуцького, М. Цапенка, П. Юрченка, Г. Логвина, С. Таранушенка, В. Завади, автора цього дослідження та інших науковців [1, с. 129–131]. Ці праці, а також наші власні спостереження і розмірковування над архітектурою XVIII ст. підтверджують, що у будівлях і спорудах цієї доби знайшов подальший розвиток значний архітектурний досвід, накопичений у попередні епохи як у дерев'яному народному, так і в елітарному мурованому будівництві. На наш погляд, саме поєднання в архітектурному процесі цих двох джерел обумовило небувале доти урізноманітнення функціональної та розпланувально-просторової типології будівель і споруд. Проте на сьогодні ще майже не дослідженіми залишаються типологічні контамінації в сакральній архітектурі доби, тобто коли в одній споруді поєднуються характерні риси різних типів – наприклад, хрестовокупольного і тридільного тривершого храмів. З'ясування цього питання і стало метою даного дослідження, завданнями якого є визначити на конкретних прикладах найпоширеніші види типологічних контамінацій, причому як у мурованому елітарному зодстві, так і в народній дерев'яній архітектурі.

Окрім основних типів церковних споруд (тридільних, хрещатих та хрестовокупольних), які були наймасовішими й визначали картину архітектурного розвитку XVIII ст., цій добі був властивий також значний розвиток різноманітних типологічних контамінацій. Серед православних храмів до них належать будівлі, які у своїй структурі поєднують у різних комбінаціях основні розпланувально-просторові типи, наприклад: хрестовокупольний тип з тридільним триверхим, або тридільний з триконховим [1, с. 129–136].

Контамінації у дерев'яній сакральній архітектурі пов'язані з основними розпланувально-просторовими типами: тридільним і хрещатим. Поєднанням триділь-

ного одноверхого типу з двоверховим є церква св. Юрія у Седневі під Черніговом (між 1715 та 1747 рр.), яка має елементи, що ставлять її в шерг унікальних архітектурних витворів. Це – скомпоновані симетрично обабіч бабинця і вівтаря по два квадратні в плані зруби, з яких східні низенькі й мають стрімкі односкілі дахи. Завдяки такій композиції чітко виражена масштабна градація об'ємів з наростанням мас до центру надає пам'ятці виняткової монументальності. Натомість західні зруби рівновисокі трьом основним зрубам церкви й увінчані двоярусними верхами. Це створює загальну композицію західного фасаду, дещо схожу на римо-католицький двоверховий костел.

Аналогічну композицію мала Миколаївська церква у с. Нові Млини Борзнянського р-ну Чернігівської обл., збудована у XVIII ст. (точна дата не встановлена) і знищена у 1930-х рр. Вона була трьохпрестольною і мала ускладнену розпланувально-просторову композицію, яка не повторювалася у жодній іншій церкві. Основне ядро тридільне, одноверхе. До бабинця з двох боків прилягали високі баштоподібні чотиригранні зруби, увінчані двозаломними верхами – так звані слупи, об'єднані притвором (С. Таранушенко називає його «передбабинцем») [2, с. 190].

Відома також типологічно унікальна хрещата семиверха Вознесенська церква в Березні на Чернігівщині 1759–1761 рр. (знищена в 1929–1930 рр.). Це контамінація двох типів: хрещатого з двоверховим. У цій хрещатій п'ятиверхій композиції західне рамено (бабинець) фланковане двома «слупами» – високими зрубам, з'єднаними балконом й увінчаними двоярусними верхами. Цими слупами порушено принцип симетричності й «всефасадності» композиції храму, такий важливий для тогочасної української архітектури. З огляду на це тип, представлений Вознесенською церквою в Березні, не знайшов поширення.

Контамінації у мурованому сакральному зодчестві були набагато поширенішими й різноманітнішими, ніж у дерев'яній архітектурі. З точки зору розвитку архітектурної типології найбільше значення мали контамінації двох основних типів храмів – а саме хрестовокупольного й багатодільного. Найбільш значущими й численними були типологічні контамінації на базі хрестовокупольного типу храму у поєднаннях типів: хрестовокупольного з тридільним триверхим; хрестовокупольного з хрещатим п'ятиверхим; хрестовокупольного з тетраконховим.

Формування храмового типу, що поєднував хрестовокупольну структуру з багатодільною (тридільною та/або хрещатою), можемо датувати добою гетьманування І. Мазепи. Завдяки археологічним дослідженням 2005–2008 рр. можемо скласти загальне уявлення про структуру двох соборних храмів, фундованих гетьманом: Троїцького собору в Батурині (перед 1692 р.) та збудованого за цим взірцем собору Вознесенського монастиря у Києві на Печерській (1701–1705 рр.) [3, с. 286–309]. Від Троїцького собору, зруйнованого наприкінці XVIII ст., добре збереглися підмурки. Від Вознесенського собору, розібраного в 1797–1798 рр., лишилися тільки фундаментні рови, які окреслюють загальний

розпланувальний абрис будівлі, та зображення 1744 р. (південний фасад) і 1785 р. (перспектива). На підставі цих джерел В. Мезенцев і В. Коваленко зробили висновок, з яким ми погоджуємось, щодо принципової схожості розпланувально-просторових структур обох соборів [3, с. 297].

Проте подальші висновки В. Мезенцева і В. Коваленки ми вважаємо хибними, а саме: вони твердять, що ці храми належать «до типу барокових зальних тринавових баневих церков кубовидного об'єму» [3, с. 297] та що «варіант реконструкції верхів Троїцького собору Батурина за взірцем семибанних двоверхових тринавових базилік з трансептом, які споруджувалися в Гетьманщині у 1670–1690-х рр., видається найбільш ймовірним і узгодженим з однотипною київською церквою. Серед цих базилік найближчим прикладом є семиверхий собор Хрестоздвиженського монастиря в Полтаві» [3, с. 291].

Такі твердження зумовлені нерозумінням архітектурної типології: якщо взяти до уваги те, що з'ясовано про базилікальний та зальний типи храму в фундаментальній «Історії української архітектури» [4, с. 214–218], то стане цілком очевидним, що ні батуринський Троїцький, ані київський Вознесенський собори не належали ані до зального типу, ані до базилікального.

Що можна стверджувати цілком певно – це хрестовокупольність структури їхніх центральних частин, тринавовість планів, триапсидність. Ці собори мають ще одну спільну рису, досить рідкісну: гранчастий або напівкруглий у плані притвор на головному західному фасаді. Його можна було б трактувати як контрапсиду, якби він не відділявся капітальною стіною від основного об'єму храму. Ми вважаємо, що одним з джерел архітектурної композиції з гранчастим або напівкруглим у плані західним притвором міг бути Борисоглібський собор у Чернігові. Його західна ротонда-притвор, що не збереглася, була прибудована у 1672 р. Окрім того, цей тринавовий триапсидний собор наприкінці XVII ст. став п'ятибанним, що наблизило його композицію до структури розглядуваних тут двох мазепиних соборів.

Про те, якими були вінчання обох соборів, свідчать малюнки Вознесенського собору. Щоправда, на них ми не побачимо західного напівкруглого притвору. Це може означати, що станом на 1744 р., коли собор змалював Ф. В. фон Берггольц, притвор був уже розібраний. Зате стосовно інших параметрів обидва малюнки містять схожу інформацію. Собор увінчували п'ять двоярусних бань: центральна на середохресті, а решта – на осях просторового хреста, зорієнтованих по сторонах світу, тобто над середньою апсидою, над західним компартиментом середньої нави і над південним та північним раменами трансепта. Цю п'ятибанну композицію доповнювали ще шість декоративних маківок, зображених на малюнку Ф. В. фон Берггольца. Найближчим аналогом такої хрещатої п'ятибанної композиції на тринавовому плані є собор Різдва Богородиці Гамаліївського монастиря 1714–1735 рр. Ми вважаємо, що таке саме хрещате в плані п'ятибанне вінчання мав і Троїцький собор Батурина. Проте великі розпланувальні габарити західно-

го гранчастого притвору свідчать про те, що й він міг вінчатися окремою банею або дзвіницею.

Наступні контамінації хрестовокупольного типу з багатодільним (як тридільні, так і хрещаті) були зумовлені впливом двох розглянутих вище Мазепиних соборів як зразків. Цю слушну думку вперше висловили В. Мезенцев і В. Коваленко [3, с. 299–300].

Першою спрощеною реплікою киево-печерського Вознесенського собору став Вознесенський собор Фролівського монастиря, збудований на київському Подолі в 1722–1732 рр. Він має тринавовий чотиристовпний корпус, увінчаний трьома банями. Це – класичне поєднання хрестовокупольного типу з трибанням. Всупереч давнішим традиціям, фронтони влаштовані парними, причому на поздовжніх південному й північному фасадах, а не на західному.

Фролівський собор став взірцем при будівництві мурованого собору в Ромнах, де на кубічному тринавовому, чотиристовпному, триапсидному об'ємі поставлено три бані по поздовжній вісі, як у дерев'яних тридільних триверхих церквах: над середохрестям, вівтарем і над західним компартиментом середньої нави. При цьому членування фасадів пілястрами та вінчання їх фронтонами зовсім не пов'язані з тектонікою споруди. Собор Зішестя Святого Духа в Ромнах має дуже складну й заплутану історію будівництва. Ми вважаємо дати початку й завершення будівництва собору 1738–1747 рр. найвірогіднішими з огляду на те, що указ митрополита Рафаїла Заборовського про освячення щойно збудованого собору датовано 19 червня 1747 р. [5, с. 106–108, 227–260]. До цього ж типу належить собор Козелецького Георгіївського монастиря у с. Данівка 1741–1754, 1770 рр.

Аналогічною за структурою є Спасо-Преображенська церква в Ніжині 1757 р. [6, с. 288]: тринавова, чотиристовпна, одноапсидна з розташуванням трьох бань за вісю схід–захід. Відмінність від попередніх споруд такого типу – хрещатість плану. Однак кутові криволінійно окреслені камери перетворюють загальний абрис плану на подобу квадрата з заокругленими кутами.

Контамінацію хрестовокупольного типу з хрещатим одnobанним представляє Миколаївський собор у Могилеві-Подільському 1754 р. Він тринавовий, виразно хрещатого плану, триапсидний, одnobанний (ще два верхи – декоративні). До цієї ж групи належить і значно досконаліша за структурою Благівщенська церква в Березні на Чернігівщині 1778 р. (знищена в 1930-х рр.). Вона хрещата в плані, дев'ятидільна, одnobанна. Рамена просторового хреста мали заокруглені кінці та напівципцеві дахи. Низенькі квадратні в плані приміщення у міжраменнях накріті високими спадистими дахами з переломом, що підкреслюють центричну пірамідальність композиції, увінчаної центральною банею на восьмигранному підбаннику характерної форми з витонченим двоярусним бароковим вінчанням і круглими вікнами в гранях підбанника, орієнтованих по сторонах світу.

Контамінацією хрестовокупольного типу з хрещатим двоверхним є Троїцька церква Китаївської пустині під Києвом, збудована на місці згорілого храму протягом 1763–

1767 рр. лаврським майстром С. Ковніром за проектом архітектора П. Неєлова. Церква за типом схожа на п'ятикамерний хрещатий український храм з тією різницею, що до східних боків бічних рамен прибудовані жертovníк та дияконник у вигляді апсид. Первісно церкву вінчали дві барокові двоярусні бані – одна над середохрестям у центрі храму, а друга над вівтарем. Є також версія дослідника цієї пам'ятки А. Ізотова про те, що первісно церкву вінчали три бані [7, с. 249–263]. Пізніше, у 1854 та 1892 рр., храм отримав прибудови, які змінили його розпланувально-просторову композицію.

Контамінацією хрестовокупольного храму з хрещатим трибанням є Троїцький собор у Глухові, зведений протягом 1720–1806 рр. і знищений у 1962–1963 рр. В. Пуцко нещодавно довів [8, с. 79–87], а С. Юрченко підтвердив, що у визначенні архітектурного устрою цього храму провідною була роль А. Квасова, якого можемо вважати головним архітектором – автором цієї пам'ятки [9, с. 14–24]. Цей собор був останньою ланкою в розвитку архітектурного жанру «державних соборів», започаткованого гетьманами І. Самойловичем й І. Мазепою.

Контамінацією хрестовокупольного типу з хрещатим п'ятиверхним є собор Різдва Богородиці Гамаліївського монастиря у с. Гамаліївка під Шосткою на Сумщині 1714–1735 рр. В об'ємах виявлено підвищені головну наву й трансепт, бані поставлено на їх вісях, що наблизило гамаліївський собор до класичних хрещатих п'ятиверхних церков.

Здається, що до цього типу близький полтавський Хрестоздвиженський монастирський собор. Але насправді це не так, бо розпланувально-просторова композиція полтавського собору відрізняється від композиції класичних хрестовокупольних соборів епохи І. Самойловича та І. Мазепи, таких як чернігівський Троїцький чи Мгарський, лише принципом розташування чотирьох малих бань не на діагональних осях, а на осях середньої нави й трансепта.

Оригінальну структуру мав Миколаївський собор Пустинно-Рихлівського монастиря у с. Рихли на Чернігівщині, споруджений у 1754–1760 рр. і зруйнований у 1930 р. [10, с. 172]. Він хрещатий, дев'ятидільний, чотиристовпний, п'ятиверхий, але одnobанний. За розпланувально-просторовою типологією це була контамінація хрестовокупольного типу з хрещатим дев'ятидільним. Основний об'єм – кубічний, двоярусний. По сторонах світу виступали рівновисокі йому гранчасті виступи на кшталт ексердр, увінчані глухими сферичними банями з маківками. Висока центральна баня на світловому восьмеріку мала параболічні обриси.

До контамінацій хрестовокупольного типу з хрещатим дуже близькі поєднання хрестовокупольного типу з тетраконховим, представлені мурованими церквами на кшталт згаданої вище Благівщенської в Березні 1778 р. Пошук аналогів та джерел приводить нас до ранньосередньовічних візантійсько-грецьких та кавказьких прототипів. У Наддніпрянщині розвитком цього типу стала контамінація хрестовокупольного храму з хрещатим, центричним, п'ятибанням: це собор Різдва Богородиці в Козельці 1752–

1763 рр. (архітектори А. Квасов і І. Григорович-Барський) – кубічна, тринадова, дев'ятидільна, п'ятибанна споруда з виступами-екседрами по осі кожного з чотирьох фасадів, увінчаними лучковими фронтонами. Бані тут розташовано не по сторонах світу, як у Гамаліївському соборі, а діагонально, над наріжними камерами. Спримітивізованою реплікою козелецького собору є майже синхронний за часом побудови собор св. Антонія і Феодосія у Василькові, споруджений у 1756–1758 рр. С. Ковніром.

Відомі в цю добу також контамінації з так званими маргінальними типами храмів: церкви Хрестоздвиженська Києво-Печерської лаври та Різдва Богородиці у Чернівцях поєднують тридільний трибанний тип з триконховим.

У другій половині XVIII ст. з'явилися ще складніші контамінації: хрестовокупольного типу з хрещатим та з типом «храму з контрапсидою» в однобанному та трибанному варіантах. Однобанний варіант представляє церква св. Миколи в Козельці, споруджена у 1781–1784 рр. на замовлення і коштом священника К. Тарах-Тарловського [11, с. 101–103]. Хрещатість церкви виявлена у зовнішніх об'ємах більшою висотою прямокутних у плані рамен об'ємного хреста, їх двоярусністю і тим, що чоловічі грані рамен завершено високими трикутними фронтонами. На середохресті – масивний світловий восьмерик з глухим ярусним верхом. У міжраменнях зі східного боку розташовані дві чвертьциркульні в плані камери – жертovníк і дияконик, висота яких дорівнює половині висоти основного об'єму. Такої ж висоти апсида зі сходу і контрапсида-притвор з заходу. Завдяки цьому досягається масштабна градація об'ємів і деяка центричність самої церкви, яка інакше виглядала б як двоповерхова будівля цивільного призначення. У Південній Наддніпрянщині (Новомосковськ Дніпропетровської обл.) збереглася репліка цієї споруди – Миколаївський собор Самарського козацького монастиря, збудований у 1782–1787 рр. коштом того ж фундатора К. Тарах-Тарловського [12, с. 132].

Триверхий варіант поєднання в одній споруді трьох значених вище типологічних схем представляє Воскресенська церква у Сосниці, зведена у 1756 р. й зруйнована після 1930 р. [10, с. 55]. Вона унікальна за розпланувально-просторовою композицією: хрещата, дев'ятидільна, триверха; мала півкруглу апсиду на східному фасаді і таку ж контрапсиду на західному.

На Слобожанщині в цю добу розвивалися свої, суто регіональні контамінації хрестовокупольного та багатодільного типів, які потребують окремого розгляду, оскільки окреслюють регіональну специфіку архітектури цього краю.

Загалом, яскраві регіональні типологічні контамінації другої половини XVIII ст. засвідчують інтенсивність і плідність творчого процесу в архітектурі завершальної стадії бароко. Тож підводячи підсумки, зазначимо, що типологічні контамінації відіграли велику роль у розвитку архітектури. Архітектурна думка активно переопрацьовувала установлені розпланувально-просторові типи, достосовуючи їх до традицій місцевого зодчества. Водночас на типологічних

контамінаціях зосереджувались новаторські пошуки у сферах типології, конструкцій, тектоніки й нової образності. На жаль, ці пошуки не знайшли розвитку і продовження у наступній добі у зв'язку з заборонаю, яку російська імперська влада наклала на українську національну архітектуру. Ми вважаємо саме розвиток типологічних контамінацій однією з найхарактерніших рис архітектури XVIII ст.

ПОСИЛАННЯ

1. Вечерський В. До питання типології української церковної архітектури доби Гетьманщини // Українська академія мистецтва: Дослідницькі та науково-методичні праці. – Вип. 8. – К., 2001. – С. 129–136.
2. Таранушенко С. Монументальна дерев'яна архітектура Лівобережної України. – К.: Будівельник, 1976. – 334 с.
3. Мезенцев В., Коваленко В. Троїцький собор Батурина (близько 1692 р.) за писемними та археологічними джерелами: порівняльний аналіз архітектури // Батуринська старовина. Збірник наукових праць, присвячений 300-літтю Батуринської трагедії. – К.: Вид-во ім. Олени Теліги, 2008. – С. 286–309.
4. Історія української архітектури / Асєєв Ю., Вечерський В., Годованюк О. та ін.; За ред. Тимофійєнка В. – К.: Техніка, 2003. – 472 с.
5. Курилов И. Роменская старина: В 4 частях. – Ромны, 1898. – 345 с.
6. Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР: Ил. справ.-каталог. В 4 т. – Т. 4. – К.: Будівельник, 1986. – 375 с.
7. Изотов А. Троїцька церква Китаївської пустині: образно-просторова еволюція храму // Українська академія мистецтва: Дослідницькі та науково-методичні праці. – Вип. 12. – К., 2005. – С. 249–263.
8. Пуцко В. Троїцький собор в Глухове // Сіверщина в історії України (Матеріали 7-ї науково-практичної конференції). – Суми: Вид. буд. «Еллада», – 2008. – С. 79–87.
9. Юрченко С. Кілька документів про діяльність Андрія Квасова у Глухові // Сіверщина в історії України. Збірник наукових праць. – Вип. 8. – К. – Глухів: Центр пам'яткознавства НАН України та УТОПШ, 2015. – С. 14–24.
10. Вечерський В. Втрачені об'єкти архітектурної спадщини України. – К.: НДІТІАМ, 2002. – 592 с.
11. Вечерський В. Пам'ятки архітектури й містобудування Лівобережної України: Виявлення, дослідження, фіксація. – К.: Видавничий дім А.С.С., 2005. – 588 с.
12. Памятники градостроительства и архитектуры Украинской ССР: Ил. справ.-каталог. В 4 т. – Т. 2. – К.: Будівельник, 1985. – 336 с.

Вечерский В.В. Типологические контаминации в архитектуре Левобережной Украины XVIII в.

Статья посвящена сложным планировочно-пространственным типам сакральных сооружений XVIII в. на Левобережной Украине – так называемым типологическим контаминациям, когда в одном здании сочетаются характерные черты разных типов – например, крестовокупольного и трёхчастного трёхкупольного храмов. Такие и подобные им типологические контаминации были характерны для архитектуры рассматриваемого региона в течение XVIII в.

Ключевые слова: архитектурная типология, планировочно-пространственный тип, сакральные сооружения, контаминации.

Vechersky V.V. Typological contaminations in the architecture of the Left-bank Ukraine in XVIII century

Article is devoted to the complicated planing-spatial types of sacred buildings of the XVIII century on the Left-bank Ukraine – so-called typological contaminations, when in one building combines characteristic features of different types – for example, cross-in-square and triple-three-dome temples. Such and similar typological contamination was characteristic of the architecture of the region in the XVIII century.

Key words: architectural typology, planing-spatial type, sacral buildings, contaminations.

26.01.2018 р.

